

Brüssel, 11. mai 2026
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0550(COD)

8313/26
ADD 1

CULT 49	SAN 226
AUDIO 51	IND 258
FREMP 132	COMPET 445
CODEC 696	PROCIV 78
CADREFIN 159	HYBRID 48
FIN 552	DISINFO 33
IA 87	JAI 463
JEUN 59	SERVICES 21
EDUC 120	POLGEN 86
CULT HERIT 12	MI 355
SOC 202	RELEX 519
GENDER 30	INF 106
DIGIT 108	COPEN 139
DATAPROTECT 126	JUSTCIV 55
ANTIDISCRIM 37	DROIPEN 66

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Nõukogu

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2034 programm „AgoraEU“ ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/692 ja (EL) 2021/818

– *Osaline üldine lähenemisviis*

– *Bulgaaria Vabariigi avaldus*

Bulgaaria Vabariik taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis.

Bulgaaria Vabariigi avaldus järgmise ettepaneku kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2034 programm „AgoraEU“ ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/692 ja (EL) 2021/818

Bulgaaria Vabariik toetab täielikult seda, et kultuurisektori toetamist jätkatakse järgmises mitmeaastases finantsraamistikus eraldi programmi kaudu ning programmis „AgoraEU“ säilitatakse programmi „Loov Euroopa“ peamised tegevussuunad, eesmärgid ja meetmed („Kultuur“ ja „MEDIA“) koos tegevussuunaga „Kodanikud, võrdõiguslikkus, õigused ja väärtused“. Programmi „AgoraEU“ kaudu on võimalik reageerida järjest suurematele liidu ja selle kodanike ees seisvatele väljakutsetele ning pakkuda samal ajal vajalikku toetust asjaomastele sektoritele endile, et need saaksid geopoliitiliste ja tehnoloogiliste muutuste ajal jätkuvalt toimida ja areneda.

Toetame kindlalt programmi eesmärgi kaitsta, säilitada, arendada ja edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja pärandit ning suurendada kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas meedia ja audiovisuaalsektori konkurentsivõimet, aidates kaasa võrdsemate tingimuste loomisele; kaitsta ja tugevdada kunstilist vabadust ja meediavabadust ning kaitsta ja edendada võrdõiguslikkust, kodanikuaktiivsust ning õigusi ja väärtusi, mis on sätestatud aluslepingutes ja põhiõiguste hartas.

Bulgaaria Vabariigi arvates on väga tähtis edendada ja kaitsta põhiõigusi, mille oluline osa on naiste ja meeste võrdõiguslikkus, ning ta võtab endale kindla kohustuse seda teha. Oleme nii praegu kui ka edaspidi pühendunud aluslepingutes sätestatud Euroopa Liidu põhimõtete ja väärtuste järgimisele.

Meie riik toetab kindlalt liidu jõupingutusi võidelda diskrimineerimise kõigi vormide vastu, nagu on sätestatud aluslepingutes ja hartas, ning osaleb aktiivselt igasuguse vägivalda ennetamises ja selle vastu võitlemises ning selle ohvritele kaitse ja toetuse pakkumises.

Tervitame programmi asjakohaseid eesmärgi ja meetmeid, mille eesmärk on võidelda diskrimineerimise kõigi vormide vastu, edendada põhiõigusi, võrdsust ja liidu kodanike õigusi, mis on sätestatud aluslepingutes ja hartas, samuti ennetada vägivalda ja võidelda selle vastu ning toetada selle ohvreid.

Kahjuks ei saa Bulgaaria Vabariik toetada määruse suhtes osalise üldise lähenemisviisi vastuvõtmist, kuna praegune tekst sisaldab selliseid mõisteid „sooline identiteet“ (ing. k „gender identity“), mida loetakse vastuolus olevaks Bulgaaria põhiseaduse peamiste põhimõtetega ja mõiste „sugu“ (ingl. k „sex“, bulg. k „пол“) binaarse tõlgendusega. Bulgaaria konstitutsioonikohus võttis 2018. aastal vastu otsuse, mille kohaselt Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioonis (Istanbuli konventsioon) edendatakse õiguslikke kontseptsioone, millega püütakse eristada ingliskeelset terminit „sex“ bioloogilise kategooriana (naised ja mehed) terminist „gender“ sotsiaalse konstruktsioonina. 2021. aastal võttis konstitutsioonikohus vastu veel ühe otsuse, milles selgitati, et põhiseaduses kasutatud mõistet „sugu“ (ingl. k „sex“) saab käsitada üksnes selle bioloogilises tähenduses. Bulgaaria põhiseadusliku ja õiguskorra kontekstis lükatakse kindlalt tagasi mõiste „sugu“ (ing. k „gender“) kui muutuv sotsiaalne konstruktsioon ning ei tunnustata „sooidentiteeti“ (ingl. k „gender identity“) õiguslikult kehtiva kategooriana.

Läbirääkimiste käigus taotles meie riik järjekindlalt ja konstruktiivselt, et terminoloogia viidaks kooskõlla üldtunnustatud tunnustega või sõnastataks viisil, mis austab kõigi liikmesriikide erinevaid põhiseaduslikke raamistikke. Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõike 2 kohaselt on liit kohustatud austama liikmesriikide võrdsust aluslepingute ees ning nende rahvuslikku identiteeti, mis on omane nende poliitilistele ja põhiseaduslikele põhistruktuuridele.

Kuna osalise üldise lähenemisviisi lõplikus tekstis on säilitatud mõisted, mis on sõnaselgelt vastuolus Bulgaaria konstitutsioonikohtu kohustusliku kohtupraktikaga, on Bulgaaria põhiseaduse kohaselt kohustatud sellele vastu olema.

Bulgaaria Vabariik kordab, et osalise üldise lähenemisviisi mittetoetamine ei tähenda määruse laiemate – diskrimineerimisvaba ühiskonna edendamise eesmärkide tagasilükkamist, vaid on vajalik riigi põhiseadusliku identiteedi kaitseks.

Lisaks kinnitab Bulgaaria Vabariik, et kui nõukogu peaks määruse sellisel kujul vastu võtma, ei kohusta see teda tunnustama ega oma riigisisesele õiguskorda integreerima mis tahes mõisteid, sealhulgas mõistet „sooidentiteet“ (ing. k „gender identity“), mille eesmärk on eristada ingliskeelset terminit „sex“ bioloogilise kategooriana (naised ja mehed) terminist „gender“ sotsiaalse konstruktsioonina, ning tõlgendab määruse ettepanekus kasutatud mõisteid nii, et need hõlmavad üksnes nais- ja meessugu bioloogilises tähenduses.